

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/455/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713208152
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6713208152.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a Mgr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v právnej veci žalobcu Fond na podporu vzdelávania, so sídlom Panenská 29, 811 03 Bratislava, IČO: 47 245 531, zastúpený AENEA Legal, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Jozefská 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 951 125, proti žalovanej S.. I. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. XXXX/XX, XXX XX O., zastúpená JUDr. Radkom Petruňom, advokátom Advokátskej kancelárie ABELOVSKÝ - PETRUŇO, so sídlom Tehelná 189, 960 01 Zvolen, v konaní o zaplatenie 6 661,72 Eur s príslušenstvom o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 14C/148/2013-356 zo 17. júna 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom čiastočne vyhovel žalobe o zaplatenie 6 661,72 Eur s príslušenstvom, ktoré si žalobca uplatňoval od žalovanej z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo žalovanej z neplatného právneho úkonu. Skutkovým základom pre rozhodnutie vo veci bolo zistenie, že žalovaná bola v období od 01. 08. 2009 do 31. 07. 2011 členkou dozornej rady Študentského pôžičkového fondu (právneho predchodcu žalobcu, ďalej aj „Fond“), pre ktorý subjekt v období od 11. 03. 2010 do 29. 04. 2011 na základe Dohôd o vykonaní práce zo dňa 11. 03. 2010, 19. 04. 2010, 14. 06. 2010,

20. 10. 2010, 17. 12. 2010 a 20. apríla 2011, v ktorých ako zamestnávateľ vystupoval Študentský pôžičkový fond a ako zamestnanec žalovaná, vykonala žalovaná určitú prácu, za ktorú jej bola vyplatená odmena dňa 16. marca 2010 v sume 134,- Eur, dňa 22. 04. 2010 vo výške 134,- Eur, dňa 29. 06. 2010 v sume 2 430,- Eur, dňa 22. 10. 2010 v sume 134,- Eur, dňa

20. 12. 2010 vo výške 2 430,- Eur a dňa 29. 04. 2011 vo výške 134,- Eur. Dohody o vykonaní práce boli uzavreté podľa § 226 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce (ďalej „Zákonník práce“).

1.1. Právny vzťah vzniknutý na základe dohôd o vykonaní práce posúdil súd prvej inštancie ako pracovnoprávny vzťah a odmietol argumentáciu žalovanej, že by dohody o vykonaní práce mali podliehať ustanoveniu § 631 a nasledujúce Občianskeho zákonníka. Žalovaná spĺňala definíciu zamestnanca podľa § 11 Zákonníka práce (zamestnanec je fyzická osoba, ktorá v pracovnoprávnych vzťahoch, a ak to ustanovuje osobitný predpis, aj v obdobných pracovných vzťahoch vykonáva pre zamestnávateľa závislú prácu) a jej postavenie zodpovedalo aj výkladu pojmu zamestnanec podľa práva „ES“ (zrejme európskych spoločenstiev), kde sa za zamestnanca považuje každý, kto vykonáva skutočnú prácu pre iného v podriadenosti k nemu. Podstatnou črtou pojmu zamestnanec v zmysle práva ES nie je druh právneho vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom, ale že fyzická osoba v priebehu určitého času pre iného podľa jeho pokynov vykonáva prácu, ktorý mu ako protihodnotu poskytuje mzdu. Žalovaná podľa názoru súdu vykonávala pre Študentský pôžičkový fond pracovné úlohy konkretizované v jednotlivých dohodách za dojednanú odmenu a bola vo vzťahu podriadenosti voči tomu, kto jej úlohu zadal a tiež v určitej finančnej závislosti, keďže za vykonanie každej pracovnej úlohy bola

dojednaná odmena. Výška odmeny podľa názoru súdu prvej inštancie nie je rozhodujúca. Vznikom pracovnoprávneho vzťahu došlo podľa názoru súdu prvej inštancie k porušeniu § 5 ods. 4 v čase uzatvorenia dohôd o vykonaní práce platného a účinného zákona č. 200/1997 Z. z. o Študentskom pôžičkovom fonde (ďalej aj „zákon č. 200/1997 Z. z.“ alebo „zákon o Študentskom pôžičkovom fonde“), ktorý vylučoval, aby členom dozornej rady Študentského pôžičkového fondu boli zamestnanci Fondu. I keď žalovaná v čase menovania do funkcie členky dozornej rady Študentského pôžičkového fondu ani v bezprostredne nasledujúcom období nebola zamestnancom Fondu a týmto sa stala až potom, ako uzatvorila dohody o vykonaní práce, členstvo žalovanej v dozornej rade nie je možné považovať za neplatné, ako to tvrdí žalovaná, neplatnými sú dohody o vykonaní práce a to podľa § 39 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že obchádzajú zákon a sú v rozpore so zákonom č. 200/1997 Z. z., ktorého účelom podľa znenia § 5 ods. 4 bolo v prvom rade to, aby fyzická osoba - člen rady alebo dozornej rady Fondu sa v prípade, ak sa stane zamestnancom Fondu, čím sa dostane do vzťahu „závislosti a podriadenosti“ vzdal členstva v dozornej rade Fondu. Uzatvorenie dohôd o vykonaní práce počas trvania členstva v dozornej rade bolo aj v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

1.2. Neplatnosť právneho úkonu posudzoval súd prvej inštancie podľa ustanovení Občianskeho zákonníka nie podľa ustanovenia § 17 Zákonníka práce, ktorý nebolo možné podľa názoru súdu prvej inštancie s poukazom na dôvody neplatnosti dohôd aplikovať. Rovnako námietku premlčania vznesenú žalovanou podriadil ustanoveniu § 100, 101 a 107 Občianskeho zákonníka, ktorý je vo vzťahu k Zákonníku práce predpisom všeobecným (lex generalis) z dôvodu, že ustanovenie § 223 ods. 2 Zákonníka práce vylučuje aplikáciu § 222 Zákonníka práce o bezdôvodnom obohatení. Povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie získané plnením z neplatného právneho úkonu vyplýva žalovanej z ustanovenia § 451 Občianskeho zákonníka. Na základe 6 dohôd o vykonaní práce bolo žalovanej vyplatených len 5 396,- Eur ako netto odmena.

1.3. Žalovaná vzniesla námietku premlčania. Dĺžku premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia upravuje § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka na dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil (subjektívna premlčacia doba) a objektívnu premlčaciu dobu stanovuje na tri roky, v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia na desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Súd prvej inštancie zdôraznil, že subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr, než objektívna premlčacia doba. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal sa totiž oprávnený nemôže dozvedieť skôr, než bezdôvodné obohatenie vzniklo. O tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal sa oprávnený dozvie vtedy, keď pozná skutkové okolnosti, z ktorých možno usudzovať získanie bezdôvodného obohatenia na jeho úkor a to vo výške objektívne vyčísliteľnej v peniazoch tak, že právo na jeho vydanie možno uplatniť aj na súde. Bezdôvodné obohatenie získané z absolútne neplatného právneho úkonu podľa názoru súdu prvej inštancie vzniká od samého vzniku právneho úkonu, objektívna premlčacia doba teda začne plynúť už od vzniku takéhoto právneho úkonu. Subjektívna premlčacia doba začne plynúť odvtedy, keď sa oprávnený dozvie, že bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Žalobca sa podľa názoru súdu prvej inštancie dozvedel o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu dňom podpísania jednotlivých dohôd, pretože si musel byť vedomý toho, že sú uzatvárané v rozpore so zákonom, lebo ho obchádzajú a najneskôr dňom vyplatenia dlžných súm žalovanej sa dozvedel aj o tom, kto sa na jeho úkor a v akej výške obohatil. Obranu žalobcu, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je potrebné určiť na deň 05. 10. 2011, kedy bolo spracované právne stanovisko pod názvom Memorandum k problematike uzatvárania dohôd o vykonaní práce, nepovažoval súd prvej inštancie za dôvodnú obranu s odôvodnením, že právny predchodca žalobcu poznal skutkové okolnosti, z ktorých mohol usudzovať na získanie bezdôvodného obohatenia na jeho úkor žalovanou už pri uzatváraní týchto dohôd.

1.4. Z listinných dôkazov predložených stranami súd zistil, že odmena na základe dohody o vykonaní práce zo dňa 11. 03. 2010 bola žalovanej vyplatená 16. 03. 2010 v sume 134 Eur. Na základe dohody o vykonaní práce zo dňa 19. 04. 2010 jej bola vyplatená odmena dňa 22. 04. 2010 v sume 134,- Eur. Na základe dohody o vykonaní práce zo dňa 14. 06. 2010 jej bola vyplatená odmena 29. 06. 2010 v sume 2 430 Eur. Na základe dohody o vykonaní práce zo dňa 20. 10. 2010 jej bola vyplatená odmena 134 Eur dňa 22. 10. 2010, odmena podľa dohody o vykonaní práce zo dňa 17. 12. 2010 bola žalovanej vyplatená dňa 20. 12. 2010 v sume 2 430,- Eur a odmena na základe dohody o vykonaní práce zo dňa 20. apríla 2011 bola žalovanej vyplatená 29. apríla 2011 v sume 134 Eur. Súd prvej inštancie vyslovil záver, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia možno žalobcovi priznať iba z dohody o vykonaní práce zo dňa 20. apríla 2011 v sume 134 Eur (dojednaná odmena brutto 165,43 Eur, vyplatená odmena

netto 134 Eur) a vo vzťahu ku všetkým ostatným dohodám uzatvoreným v období od 11. 03. 2010 do 17. 12. 2010 sa žalovaná úspešne dovolala premlčania. Žaloba na súde bola podaná iba 21. 12. 2012. 1.5. Pri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia Občiansky zákonník osobitne čas splnenia neupravuje. Analogicky je preto potrebné vychádzať z ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa pri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vyžaduje výzva na plnenie. Výzva na plnenie bezdôvodného obohatenia prisúdeného súdom prvej inštancie bola žalovanej doručená 10. 12. 2012, v ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej na plnenie lehotu troch dní od doručenia výzvy. Žalovaná mala vydať bezdôvodné obohatenie najneskôr do 13. 12. 2012 a pokiaľ ho nevydala, je v omeškaní s plnením peňažného dlhu od 14. 12. 2012 podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vznikla jej podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka povinnosť zaplatiť žalobcovi aj úroky z omeškania z priznanej sumy vo výške určenej Nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto právneho názoru súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu

134,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 14. 12. 2012 až do zaplataenia a vo zvyšku žalobu o zaplataenie 6 527,72 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne z tejto sumy od 14. 12. 2012 až do zaplataenia zamietol.

1.6 V spore úspešnejšej žalovanej priznal proti žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 96 %. Tropy konania pozostávajú iba z trov právneho zastupovania.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadli odvolaním obe strany sporu v časti, ktorá vyznela v ich neprospech.

3. Odvolanie proti druhému výroku, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu o zaplataenie 6 527,72 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne z tejto sumy od 14. 12. 2012 až do zaplataenia podal odvolanie žalobca. Žalobca súhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že dohody o vykonaní práce uzavreté medzi žalovanou a právnym predchodcom žalobcu sú neplatnými právnymi úkonmi pre rozpor so zákonom a že žalobcovi vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasledujúce Občianskeho zákonníka a vyjadril nesúhlas s názorom konajúceho súdu, že väčšiu časť nároku uplatnil po uplynutí premlčacej doby. Súdu prvej inštancie vytkol nesprávne právne posúdenie veci (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f/ zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ďalej aj „O. s. p.“), pretože pri právnom posúdení dôvodnosti námietky premlčania vznesenej žalovanou vychádzal súd iba z predpokladov a domnieok ohľadne existencie skutočností, ktoré sú v zmysle ustanovenia Občianskeho zákonníka rozhodujúce pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby. Základnými zákonnými predpokladmi na začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka je reálna, to znamená preukázaná, nielen predpokladaná vedomosť žalobcu, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a reálna vedomosť žalobcu o osobe, ktorá sa na jeho úkor bezdôvodne obohatila. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že žalobca si musel byť vedomý, že dohody o vykonaní práce sú uzatvárané v rozpore so zákonom, že žalobca poznal zákon o Študentskom pôžičkovom fonde a svoj vlastný štatút, preto musel vedieť, že dohody o vykonaní práce sú v rozpore so zákonom a že ho obchádzajú ako aj jeho vlastný štatút. Súd prvej inštancie v rozsudku ale neuvádza žiaden dôkaz, resp. skutočnosť, z ktorého by bolo možné odvodiť a preukázať, že pri vyplácaní odmien v zmysle dohôd o vykonaní práce boli u žalobcu reálne a preukázateľne splnené zákonné podmienky pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dohody o vykonaní práce boli uzatvárané s členmi rady fondu, resp. dozornej rady Fondu iba počas výkonu funkcie riaditeľa Fondu Ing. I.F.ktorý na pojednávaní dňa 13. mája 2014 vypovedal v intenciách, z ktorých jasne vyplýva, že počas svojej praxe a uzatvárania predmetných dohôd o vykonaní práce s členmi rady fondu, resp. dozornej rady Fondu nemal nikdy pochybnosti o ich rozpore so zákonom o Študentskom pôžičkovom fonde, teda nemohol mať ani vedomosť o tom, že sú dohody neplatné a plnenie na ich základe zakladá na strane žalovanej bezdôvodné obohatenie. Vedomosť žalobcu o existencii bezdôvodného obohatenia musí predchádzať vedomosti žalobcu o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Ing. V. W. ako riaditeľ žalobcu sa až z právnej analýzy (memoranda) vypracovanej advokátskou kanceláriou pre žalobcu dňa 05. 10. 2011 dozvedel o rozpore dohôd o vykonaní práce uzatváraných medzi členmi rady fondu a dozornej rady Fondu ako zamestnancami a Fondom ako zamestnávateľom so zákonom o Študentskom pôžičkovom fonde, teda o ich neplatnosti a bezdôvodnom obohatení založenom plnením odmien na základe týchto dohôd. Memorandum je kľúčovou právnou skutočnosťou pre posudzovanie okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Reálna vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia sa viaže nielen k samotnej skutočnosti, že došlo k vyplateniu odmien, ale najmä ku skutočnosti, že

odmeny boli vyplatené na základe neplatného právneho úkonu a že žalovaná získala bezdôvodné obohatenie. Uvedenú argumentáciu žalobcu podporujú aj závery ustálenej judikatúry vyjadrené v zhodnotení občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SSR zo dňa 21. 12. 1978 sp. zn. Cpj/37/78 (R 1/1979), podľa ktorého musí byť vedomosť o skutočnostiach odôvodňujúcich začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby reálna a nie predpokladaná a je irelevantné, či sa oprávnený mohol alebo mal o týchto skutočnostiach dozvedieť skôr, ako aj z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn.

III. ÚS/158/1999, podľa ktorého v čase vzniku bezdôvodného obohatenia začína plynúť objektívna, nie subjektívna premlčacia doba. Navrhol zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie a vrátiť mu vec na ďalšie konanie a v prípade, ak nebudú splnené podmienky na jeho zrušenie, zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie a uložiť žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 6 661,72 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne z tejto sumy od 14. 12. 2014 (dátum 14. 12. 2014 považuje odvolací súd za omyl, resp. písársku chybu, keď odvolanie podáva žalobca proti výroku, ktorým súd zamietol žalobu aj o úroky z omeškania od 14. 12. 2012) do zaplatenia a uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania.

4. Nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov a nesprávne právne posúdenie veci podľa § 205 ods. 2 písm. d) O. s. p. vytýkala súdu prvej inštancie v odvolaní proti prvému výroku rozsudku súdu prvej inštancie aj žalovaná. Uviedla, že sa so súdom prvej inštancie zhodli na tom, že podstatnou otázkou pre meritórne rozhodnutie súdu bolo posúdenie, či práca, ktorú žalovaná pre žalobcu vykonávala mala parametre závislej práce, či žalovaná mala vo vzťahu k žalobcovi status zamestnanca a či je na prípad žalovanej aplikovateľné ustanovenie § 5 ods. 4 zákona č. 200/1997 Z. z., ktoré zakazuje zamestnancom Fondu byť súčasne v postavení člena rady fondu a dozornej rady. Žalovaná a súd prvej inštancie sa nezhodli na názore, či žalovaná bola zamestnancom žalobcu na základe dohôd o vykonaní práce, ktoré uzavreli. Zopakovala, že aj keď boli dohody o vykonaní práce uzavreté s odvolaním sa na ustanovenie § 226 Zákonníka práce, činnosť, ktorú žalovaná pre žalobcu vykonávala na základe týchto dohôd atribúty závislej práce nespĺňala, pretože žalovaná nebola od žalobcu finančne závislá, keďže odmena vyplácaná žalobcom žalovanej predstavovala len zanedbateľnú časť jej príjmov z hlavného pracovného pomeru ako advokátskej koncipientky v advokátskej kancelárii White & Casse, s. r. o. Žalovaná nebola od žalobcu závislá ani osobne. Zadanú úlohu vykonávala žalovaná samostatne bez zásahu žalobcu na vlastné náklady v čase svojho osobného voľna a bez využitia pracovných prostriedkov žalobcu. Žalovaná nebola súčasťou organizačnej štruktúry žalobcu, nebola vo vzťahu nadriadenosti a podriadenosti, žalobca nespracovával osobné údaje žalovanej a žalovaná nepodliehala jeho kontrole. Žalobca nežiadal od žalovanej osobný výkon práce a chýba aj ďalší znak závislej práce a to znak sústavnosti. Súd prvej inštancie neprikladal význam výpovedí svedka F. Y. L. uskutočneného na pojednávaní dňa 13. mája 2014, ktorý uviedol, že nikdy dohodu o vykonaní práce nechápal ako zmluvu, ktorou by sa mal založiť stály pracovný pomer medzi žalobcom a žalovanou. Aplikácia ustanovenia § 5 ods. 4 zákona č. 200/1997 Z. z. a v nadväznosti na to § 39 a § 451 a nasledujúce Občianskeho zákonníka nebola v prejednávanej veci správna. Súd prvej inštancie sa nevyporiadal s obranou žalovanej, že ak by na základe právneho posúdenia súdu boli dohody o vykonaní práce neplatné z dôvodu ich rozporu s § 5 zákona o Študentskom pôžičkovom fonde, z gramatického výkladu uvedeného zákonného ustanovenia ako aj z princípu ochrany pracovnoprávných vzťahov vyplýva, že pri prípadnej kumulácii výkonu funkcie člena dozornej rady so zamestnaneckým pomerom tohto člena dozornej rady Fondu je potrebné vždy dať prednosť ochrane pracovnoprávneho vzťahu čo znamená, že by súbeh pracovnoprávneho vzťahu a členstva v dozornej rade mohol mať za následok nanajvýš neplatnosť členstva v dozornej rade Fondu a nie neplatnosť dohôd o vykonaní práce. Súd prvej inštancie nevyhodnotil obranu žalovanej, že ani prípadná neplatnosť dohôd o vykonaní práce nemôže byť na jej ťarchu z dôvodu, že neplatnosť dohôd (keďže ich vypracoval svedok Ing. Y. L. konajúci pri podpise dohôd za žalobcu a žalovanej ich iba predložil na podpis) a to na základe analogického použitia ustanovenia § 17 ods. 3 Zákonníka práce. Ak by súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 17 ods. 3 Zákonníka práce, žalovanej by nevznikla povinnosť vydať prípadné bezdôvodné obohatenie. Rozhodnutie súdu prvej inštancie pre nedostatok dôvodov je nepresvedčivé a nepreskúmateľné, keďže nespĺňa požiadavky, ktoré na rozhodnutie súdu kládlo ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. Navrhla zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu zamietnuť v celom rozsahu.

5. K odvolaniu žalobcu sa žalovaná vyjadrila v podaní doručenom Okresnému súdu Zvolen 10. 12. 2014. Za správny označila názor súdu prvej inštancie, že subjektívna premlčacia doba začala vo vzťahu k jednotlivým odplátam zaplateným na základe jednotlivých dohôd o vykonaní práce plynúť samostatne

vždy odo dňa, keď boli odmeny žalovanej vyplatené, nie až od právneho stanoviska advokátskej kancelárie, ktorá žalobcu zastupuje, vyhotovenej 05. 10. 2011. Žalobca sám argumentuje, že dohody o vykonaní práce sú absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor s § 5 ods. 4 zákona č. 200/1997 Z. z. Žalobca musel poznať tento zákon aj vlastný štatút, ktorý ustanovuje, že zamestnanci Fondu nesmú byť členmi rady fondu a dozornej rady. Ak žalobca tvrdí, že žalovaná bola jeho zamestnancom a súčasne členom dozornej rady, musel mať vedomosť o všetkých skutkových okolnostiach, z ktorých bolo možné vyvodiť neplatnosť dohôd o vykonaní práce už v čase výplaty odmien žalovanej. Ak tvrdí žalobca, že v čase podpisu dohôd o vykonaní práce nevedel o ich neplatnosti, niet dôvodu uvažovať o tom, že o neplatnosti týchto dohôd vedela, resp. musela vedieť žalovaná. Žalobca nikdy netvrdil, že vedomosť o neplatnosti dohôd o vykonaní práce mala žalovaná (žalovaná ani v súčasnosti nemá pochybnosti o platnosti týchto dohôd) a je potom namieste aplikovať ustanovenie § 222 Zákonníka práce, ktoré žalobcovi ako zamestnávateľovi zakazuje požadovať neprávom vyplatené odmeny z dôvodu, že žalovaná ako zamestnanec nemohla predpokladať, že jej odmeny podľa sporných dohôd o vykonaní práce neprináležia. Poukázala na rozsudok Krajského súdu v Žiline z 30. 06. 2014 sp. zn. 11CoPr/7/2013 riešiaci skutkovo a právne skoro totožnú vec, kde odvolací súd zamietol žalobu žalobcu argumentujúc ustanovením § 17 ods. 3 Zákonníka práce.

5.1 V priebehu odvolacieho konania doručila žalovaná ďalšie podania ako reakciu na vyjadrenie žalobcu k jej odvolaniu a upozornenie na ďalšie rozhodnutia súdov Slovenskej republiky o nárokoch žalobcu proti ďalším členom rady Študentského pôžičkového fondu alebo dozornej rady. Vo vzťahu k žalobcom predloženému listinnému dôkazu zápisnici z rady fondu a dozornej rady zo dňa 19. 12. 2000 uviedla, že chýba časová súvislosť medzi týmto dôkazným prostriedkom a predmetom sporu. Žalovaná v roku 2000 nebola členkou rady fondu ani dozornej rady žalobcu. Jej funkcia vznikla až v roku 2009. Neobstojí ani tvrdenie žalobcu, podľa ktorého je obsah činnosti, ktorú mala vykonávať žalovaná na základe dohody o vykonaní práce zo 14. 06. 2010 totožný s obsahom činnosti, ktorú mali aj členovia dozornej rady Fondu realizovať v zmysle zápisnice zo dňa 19. 12. 2000. Úlohou členov dozornej rady v zmysle zápisnice zo dňa 19. 12. 2000 bolo prerokovať návrh štatútu Fondu a úlohou žalovanej aj ostatných členov rady fondu, resp. dozornej rady Fondu bolo dopracovať štatút Fondu v súlade so zmenami sadzobníka poplatkov.

6. Po rozhodnutí súdu prvej inštancie a doručení odvolania žalovanej a jej vyjadrení a stanovisk obhajoval svoje odvolanie a názor na vec aj žalobca vo viacerých podaniach. Doložením zápisnice rady fondu a dozornej rady Študentského pôžičkového fondu zo dňa

19. 12. 2000 preukazoval, že dohodami o vykonaní práce bola žalovaná poverená vypracovaním úlohy, ktorých splnenie bolo ukladané v minulosti členom rád fondu a dozornej rady priamo na zasadnutiach rady fondu a dozornej rady. Nesúhlasil s názorom žalovanej, že už v čase uzavretia dohôd musel mať štatutárny orgán žalobcu vedomosť o tom, že sú uzatvárané v rozpore so zákonom. Ing. Y. L. pred súdom vypovedal, že v čase uzavretia dohôd o vykonaní práce nemal žiadne podozrenie, že vyplácanie odmien z týchto dohôd predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane odmeňovaného. Bývalý štatutár stále považuje tieto dohody za platné. Skutkové a právne závery žalovanej, ktorá tvrdí, že žalobca považoval žalovanú za svojho zamestnanca nemá oporu, keďže žalobca v priebehu celého sporu tvrdí, že absolútne neplatným právnym úkonom (dohodou o vykonaní práce) nebolo možné založiť platný právny vzťah, ergo ani platný pracovnoprávny vzťah, preto sa žalovaná nikdy platne nestala zamestnancom žalobcu. Z dôvodu neplatnosti dohôd o vykonaní práce nemohol byť založený režim aplikácie zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce), preto je akékoľvek odvolávanie sa, resp. poukazovanie na ustanovenie § 17 ods. 3 alebo § 222 Zákonníka práce bezpredmetné. Žalobca priebežne doručoval odvolaciemu súdu kópie rozhodnutí iných súdov o žalobách na vydanie bezdôvodného obohatenia proti ďalším členom rady fondu a dozornej rady, v podaní z 24. 08. 2016 už aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. júna 2016 sp. zn. 5Cdo/435/2014, ktorým dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Žiline z 30. júna 2014 sp. zn. 11CoPr/7/2013.

7. Dňom 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C. s. p.“), ktorý podľa § 470 ods. 1 C. s. p. platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti C. s. p. zostávajú podľa § 470 ods. 2 C. s. p. zachované.

8. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaniach žalobcu a žalovanej (§ 34 C. s. p.) preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 C. s. p.) v celom rozsahu z dôvodov vymedzených v odvolaniach žalobcu a žalovanej (§

380 ods. 1) a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) C. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie dokazovanie.

9. Podľa § 383 C. s. p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Odvolací súd môže doplniť dokazovanie v prípadoch podľa § 384 C. s. p. V prejednávanej veci by do úvahy prichádzalo zopakovanie dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie z dôvodu, že odvolacie námietky strán sporu o nesprávnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie považuje odvolací súd za dôvodnú. Žalobca odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d)

O. s. p. vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie výslovne neuviedol, ale ak tvrdí, že súd prvej inštancie nesprávne určil rozhodujúci okamih, od kedy začala plynúť subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že vychádzal iba z predpokladu, že právny predchodca žalobcu poznal zákon o Študentskom pôžičkovom fonde aj vlastný štatút, preto musel vedieť, že dohody o vykonaní práce uzatvára v rozpore so zákonom, namieta vlastne nesprávne skutkové zistenia súdu o tom, kedy sa žalobca dozvedel, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Nesprávne právne posúdenie veci vzťahuje žalobca k posúdeniu nároku súdom prvej inštancie ako čiastočne premlčaného a žalovaná k záverom súdu prvej inštancie, že medzi žalobcom a žalovanou na základe dohôd o vykonaní práce vznikol pracovnoprávny vzťah a žalovaná bola zamestnancom žalobcu.

9.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav. Dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

9.2. Odvolací súd súhlasí s názorom žalobcu, že ustanovenie § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje dĺžku a začiatok subjektívnej premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia súd prvej inštancie nesprávne interpretoval, keď na 33. a 34. strane odôvodnenia rozsudku uviedol, že sa žalobca dozvedel o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu už dňom podpísania jednotlivých dohôd o vykonaní práce z dôvodu, že si musel byť vedomý, že tieto sú uzatvárané v rozpore so zákonom, keď v konaní bolo preukázané, že odmeny za žalovanou tvrdené vykonané práce neboli vyplatené v deň uzavretia dohôd o vykonaní práce, ale niekoľko dní po uzavretí dohôd, čím popiera vlastné závery v treťom odseku na 33. strane, podľa ktorého o tom, že došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal sa nemôže oprávnený dozvedieť skôr, než bezdôvodné obohatenie vôbec vzniklo a i keď pre posúdenie veci plynutie objektívnej premlčacej doby nezohráva podstatnú úlohu, musí odvolací súd konštatovať, že nesúhlasí ani so závermi súdu prvej inštancie o tom, kedy začala plynúť objektívna trojročná premlčacia doba - podľa tretieho odseku na 33. strane odôvodnenia od okamihu vzniku právneho úkonu, t. j. odo dňa uzavretia dohôd o vykonaní práce. Súd prvej inštancie neprihliadol na z pohľadu odvolacieho súdu podstatnú skutočnosť tvrdenú žalobcom (druhý odsek na 9. strane odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), že Študentský pôžičkový fond každoročne predkladal výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport výročnú správu o činnosti a hospodárení Študentského pôžičkového fondu, vrátane účtovnej závierky a táto správa za rok 2010 predložená na 15. schôdzi výboru Národnej rady dňa

16. 06. 2001 nebola výborom Národnej rady pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport odsúhlasená (nebolo prijaté platné uznesenie, ktorým by výbor vzal túto výročnú správu na vedomie) a výbor žiadal preveriť zistenia vyplývajúce z tejto výročnej správy a až na základe tejto žiadosti rada fondu dňa 14. 09. 2011 prijala uznesenie ukladajúce riaditeľovi Fondu vyžiadať od právnikovi Fondu stanovisko, či s členom rady a dozornej rady môže uzatvárať dohodu o vykonaní práce vrátane vyjadrenia, či je uzatváranie takýchto dohôd v súlade s § 5 ods. 4 Zákona o študentskom pôžičkovom fonde. V tom čase už rada fondu fungovala v novom personálnom zložení. Práve v nadväznosti na toto uznesenie rady fondu bolo 5. októbra 2011 vypracované právne stanovisko, predmetom ktorého bola „Problematika uzatvárania dohôd o vykonaní práce členom rady fondu a členom dozornej rady so študentským pôžičkovým fondom a ich súlad s ustanovením § 5 ods. 4 zákona č. 200/1997

Z. z. o Študentskom pôžičkovom fonde“, kde bol vyslovený záver, že sporné dohody o vykonaní práce uzatvárané s členmi rady fondu a členmi dozornej rady Fondu nie sú v súlade s § 5 ods. 4 zákona o Študentskom pôžičkovom fonde. Až po tejto správe vytkli revízne orgány Fondu nesprávnosť vyplatenia finančných prostriedkov bývalým členom orgánov Fondu. Odvolací súd súhlasí s názorom žalobcu, že až v tento deň 5. októbra 2011 sa mohol žalobca dozvedieť o tom, že vzniklo bezdôvodné obohatenie

vyplatením odmien členom rady fondu a dozornej rady Fondu na základe neplatných dohôd o vykonaní práce.

9.3. Keďže súd prvej inštancie vyhodnotil námietku premlčania vznesenú žalovanou ako v podstatnej časti dôvodnú, neskúmal iné skutkové otázky, ktorých zistenie je nevyhnutné pre správne právne posúdenie veci. Dokazovanie potrebné na nájdenie odpovedí presahuje rámec odvolacieho konania (odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiam súdu prvej inštancie, konanie na odvolacom súde nemá nahrádzať konanie na súde prvej inštancie), z tohto dôvodu nepovažoval odvolací súd doplnenie dokazovania odvolacím súdom za účelné a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku.

10. Skutkový stav zistený súdom prvej inštancie je možné stručne zhrnúť nasledovne: žalovaná bola v období od 01. 08. 2009 do 31. 07. 2011 členkou dozornej rady Študentského pôžičkového fondu. Štatutárnym orgánom žalobcu (právneho predchodcu žalobcu Študentský pôžičkový fond, ktorý bol ku dňu 01. 01. 2013 zrušený zákonom č. 396/2012 Z. z. o Fonde na podporu vzdelávania a podľa § 23 ods. 2 sa právnym nástupcom Študentského pôžičkového fondu stal žalobca) bol F. Y. L. Študentský pôžičkový fond konajúci prostredníctvom Ing. Y. L. uzavrel nielen so žalovanou, ale aj s inými členmi dozornej rady a rady fondu dohody o vykonaní práce, v ktorých poveril členov dozornej rady a rady fondu úlohami, o ktorých žalobca po zmene funkcionárov tvrdí, že vyplývali z členstva v dozornej rade a rade fondu. Formálne označenie dohôd navádza dojem, že ide o dohody o vykonaní práce uzavreté podľa § 226 Zákonníka práce, ale žiadna zo strán (okrem súdu) netvrdí, že týmito dohodami bol založený pracovnoprávny vzťah. Žalovaná popiera, že plnenie spočívajúce vo výkonoch prác, ktoré žalobcovi poskytla na základe formálnych dohôd o vykonaní práce súviselo s jej pôsobením v dozornej rade. Odmeny vyplácané na základe dohôd označených ako dohoda o vykonaní práce sa vo výdavkoch fondu zaraďovali medzi mzdové výdavky, ktoré neboli odlišené od mzdových výdavkoch riadnych zamestnancov fondu. Výročná správa o činnosti a hospodárení Študentského pôžičkového fondu, vrátane účtovnej závierky sa podľa § 4 písm. e/ zákona č. 200/1997 Z. z. predkladala Národnej rade Slovenskej republiky. V zápisnici z 15. schôdze Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport zvolanej na 16. júna 2011, kde 11 bodom programu bolo prerokovanie výročnej správy o činnosti a hospodárení Študentského pôžičkového fondu, vrátane účtovnej závierky za rok 2010 je uvedené, že: „výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport neprijal platné uznesenie, nakoľko návrh uznesenia (výročná správa bola predkladaná s návrhom uznesenia: schvaľuje v súlade s ustanovením § 4 písm. e/ zákona NR č. 200/1997 Z. z. o Študentskom pôžičkovom fonde v znení neskorších predpisov výročnú správu o činnosti a hospodárení za rok 2010 - poznámka odvolacieho súdu) nezískal súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných členov výboru podľa § 52 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov“. Rada fondu a dozornej rady Študentského pôžičkového fondu uznesením zo 14. septembra 2011 požiadala advokátsku kanceláriu AENEA Legal, s. r. o., so sídlom v Bratislave o vypracovanie stanoviska k otázke: môže člen rady fondu a člen dozornej rady uzatvoriť dohodu o vykonaní práce s ŠPF, resp. je uzatvorenie predmetnej dohody v súlade s ustanovením § 5 ods. 4 zákona č. 200/1997 Z. z. o Študentskom pôžičkovom fonde. V memorande (záznam zo stanoviska) z 05. 10. 2011 zástupca žalobcu odpovedal na položenú otázku, že dohoda o vykonaní práce uzatvorená členom rady fondu a členom dozornej rady so Študentským pôžičkovým fondom nie je v súlade s ustanovením § 5 ods. 4 zákona o Študentskom pôžičkovom fonde. F. Y. L., ktorý v mene Študentského pôžičkového fondu uzatváral s členmi rady fondu a dozornej rady dohody o vykonaní práce a vyplácal na ich základe odmeny členom rady fondu a dozornej rady bol odvolaný z funkcie riaditeľa Študentského pôžičkového fondu a jeho pracovný pomer v Študentskom pôžičkovom fonde skončil 31. 10. 2011. Nové vedenie Študentského pôžičkového fondu na základe revízie dohôd o vykonaní práce a vyplatených odmien účastníkom tejto dohody vyzvalo členov rady Fondu a dozornej rady, aby vrátili vyplatené odmeny z dohôd o vykonaní práce a pokiaľ žiadosti nevyhoveli, podali na súdoch Slovenskej republiky žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia. So žalovanou uzavrel žalobca v zastúpení F. Y. L. dohody o vykonaní práce v počte 6 v dňoch 11. 03. 2010, 19. 04. 2010,

14. 06. 2010, 20. 10. 2010, 17. 12. 2010 a 20. apríla 2011. Výplaty (odmeny) členom rady fondu a dozornej rady (takto je predmet výplaty označený vo výdavkových pokladničných dokladoch) schválil F. Y. L. a v jeden deň boli v rovnakej sume vyplatené členom rady fondu a dozornej rady K., K., I., S., G., G., H., O., J. a L.. Výstupy o splnení úloh podľa dohôd o vykonaní práce podľa výpovede F. Y. L. ako svedka v konaní boli predkladané písomne, e-mailom alebo len ústne. Žalovaná na výzvu zo

04. 12. 2012, aby Študentskému pôžičkovému fondu vrátila 8 327,15 Eur do troch dní od obdržania výzvy nereagovala vrátením vyplatených odmien. Žalobou doručenu Okresnému súdu Bratislava I dňa 21. 12. 2012 si uplatnil žalobca proti žalovanej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 6 661,72 Eur z dohôd o vykonaní práce uzavretých 11. 03. 2010, 19. 04. 2010, 14. 06. 2010, 20. 10. 2010, 17. 12. 2010 a 20. 04. 2011.

11. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

12. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, zmyslom ktorého je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Inštitút premlčania má pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a súčasne zabránil tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranú dobu nútené plniť povinnosti. Námietkou premlčania môže povinný subjekt odvrátiť vymáhateľnosť nároku. V súlade so zásadou hospodárnosti konania súd prednostne posudzuje námietku premlčania vznesenú ako obranu proti uplatnenému nároku z dôvodu, že po vyhodnotení námietky premlčania ako dôvodnej už nemusí vôbec skúmať dôvodnosť nároku a môže žalobu zamietnuť len z dôvodu premlčania podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčaciu dobu ako časový úsek, v ktorej musí oprávnený subjekt svoje právo uplatniť na súde, upravuje Občiansky zákonník rozdielne pre ten-ktorý nárok. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa musí podľa § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka uplatniť v subjektívnej premlčacej dobe dvoch rokov plynúcej od dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, najneskôr v trojročnej objektívnej premlčacej dobe (ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie desaťročnej premlčacej dobe) odo dňa, keď k nemu došlo.

13. K vzniku bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1, 2, Občianskeho zákonníka dochádza aj prijatím plnenia z neplatného právneho úkonu. Trojročná objektívna premlčacia doba na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Za tento deň sa považuje vo všeobecnosti deň, kedy sa mohlo právo po prvýkrát uplatniť na súde (actio nata). Žalobca si mohol prvýkrát uplatniť právo na súde iba vtedy, kedy už sám vyplatil plnenie z neplatnej zmluvy žalovanej z dôvodu, že až dňom výplaty plnenia z neplatnej zmluvy bola splnená druhá podmienka pre vznik bezdôvodného obohatenia, a to majetkový prospech na strane žalovanej. Takýto záver vyplýva z rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 3Cz 99/81 z 30. 11. 1981 uverejnený v Zbierke stanovisk NS SR a rozhodnutí Súdom SR pod publikačným číslom R 28/1984, 3Cdo 174/2016 z 10. 11. 2016, z rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28Cdo 1001/2009 a iné.

13.1. Plynutie subjektívnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28Cdo 1764/2009 z 15. 07. 2009 aj sp. zn. 28Cdo 208/2012 sa viaže ku dňu, kedy sa oprávnený skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Vyžaduje sa skutočná (preukázaná) vedomosť oprávneného a nepostačuje, že mal možnosť sa potrebné skutočnosti (skutkové okolnosti, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť) dozvedieť aj skôr. Vedenie Študentského pôžičkového fondu v osobe Ing. Y. L. (vo funkcii riaditeľa do 31. 10. 2011), ktorý sám odmeny členom rady fondu a dozornej rady priznával, nemal záujem skúmať platnosť dohôd a oprávnenosť výplaty odmien na základe dohôd a vykonanie práce členom orgánov Študentského pôžičkového fondu. Nové vedenie Študentského pôžičkového fondu sa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na úkor Študentského pôžičkového fondu obohatil, dozvedel až po vypracovaní právneho stanoviska spoločnosti AENEA Legal, s. r. o., so sídlom v Bratislave, po neschválení výročnej správy a účtovnej závierky za rok 2010 dňa

05. 10. 2011. Od tohto dňa začala podľa názoru odvolacieho súdu plynúť subjektívna dvojročná premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia. Dátum 05. 10. 2011 považoval za začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby aj Krajský súd v Bratislave v uznesení sp. zn. 6CoPr/4/2014 z 19. 06. 2014 aj Krajský súd v Žiline v rozsudku č. k. 11CoPr/7/2013-315 z 30. 06. 2014, na ktorý v konaní opakovane žalovaná odkazuje, dátum 05. 10. 2011 ako okamih začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby akceptoval Krajský súd v Žiline aj v rozsudku sp. zn. 6CoPr/9/2014 z 21. 05. 2015, určenie momentu plynutia subjektívnej premlčacej doby od 05. 10. 2011 Okresným súdom Bratislava V nevytkol ako nesprávny záver súdu prvej inštancii ani Krajský súd v Bratislave v uznesení sp.

zn. 10CoPr/5/2015 z 27. 08. 2015 a za nesprávne právne posúdenie veci označil Krajský súd v Nitre v uznesení sp. zn. 9CoPr/3/2015 zo 14. 04. 2016 záver súdu prvej inštancie, že subjektívna premlčacia doba podľa § 107 Občianskeho zákonníka v totožnej právnej veci plynie od vyplatenia odmien účastníkovi dohody o vykonaní práce. Krajský súd v Nitre konštatoval, že z hľadiska plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je určujúcim okamihom deň 05. 10. 2011 a nie jednotlivé dátumy vyplatenia odmien žalovanému, ako to ustálil súd prvej inštancie. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 5Cdo 435/2014 z 29. 06. 2016, ktorým zrušil rozsudok Krajského súdu v Žiline z 30. 06. 2014 sp. zn. 11CoPr/7/2013 nevytkol súdom prvej a druhej inštancie nesprávne právne posúdenie veci v otázke, či bola námietka premlčania žalovanou vznesená dôvodne, keď súdy vychádzali zo záveru, že až 05. 10. 2011 sa mohol žalobca z memoranda právneho zástupcu žalobcu dozvedieť o tom, že na strane žalovaných, od ktorých sa domáhal žalobca vydania bezdôvodného obohatenia na rovnakom skutkovom právnom základe vzniklo bezdôvodné obohatenie. Odvolací súd v súlade s § 391 ods. 2 C.s.p. vyslovuje právny názor, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobca uplatnil v rámci plynutia objektívnej aj subjektívnej premlčacej doby podľa § 107 Občianskeho zákonníka. Týmto názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie viazaný.

14. Podľa § 5 ods. 4 zákona č. 200/1997 Z. z. riaditeľ fondu je zamestnancom fondu. Zamestnanci fondu nesmú byť členmi rady fondu a dozornej rady.

15. Súd prvej inštancie dospel vyhodnotením dohôd o vykonaní práce k záveru, že sú neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že obchádzajú ustanovenia zákona č. 200/1997 Z. z. a sú v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Napriek tomu konštatuje, že na základe týchto dohôd vznikol medzi žalobcom a žalovanou pracovnoprávny vzťah. Obrana žalovanej v spore je zmätočná. Na jednej strane tvrdí, že dohodu, na základe ktorej vykonávala pre žalobcu určité činnosti a poberala odmenu napriek jej formálnemu označeniu ako Dohoda o vykonaní práce uzavretá podľa § 226 Zákonníka práce, má súd považovať za zmluvu o dielo podľa § 631 Občianskeho zákonníka a na druhej strane sa dovoľáva ochrany zamestnanca v pracovnoprávných vzťahoch. Žalobca opakovane tvrdí, že neplatnými dohodami o vykonaní práce nemohol vzniknúť medzi žalobcom a žalovanou pracovnoprávny vzťah. Vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie nebola preukázaná vôľa účastníkov dohody o vykonaní práce uzavrieť skutočne dohodu o vykonaní práce podľa § 226 Zákonníka práce. Takáto dohoda podľa názoru odvolacieho súdu mala iba zastrieť a odôvodniť vyplatenie odmien členom rady fondu a dozornej rady Študentského pôžičkového fondu, ktorým zákon č. 200/1997 Z. z. nedovoľoval za členstvo v orgánoch Fondu vyplácať akúkoľvek odmenu z dôvodu, že výslovne ustanovoval, že členstvo a funkcie v rade fondu a dozornej rade fondu je čestné. K takémuto záveru dospel aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 5Cdo 435/2014, keď vyslovil, že v prejednávanej veci o vydanie bezdôvodného obohatenia od členky rady fondu na základe dohody o vykonaní práce je potrebné skúmať, či uzatvárali účastníci takéto dohody (zmluvy) na podklade skutočnej vážnej vôle a zámeru vyvolať ich právne účinky, t. j. vznik pracovnoprávneho vzťahu alebo týmto spôsobom len obchádzali zákon a absenciu jeho ustanovení, ktoré neumožňovali odmeňovanie členov rady fondu. Podľa názoru dovolacieho súdu bolo potrebné skúmať, či nešlo o simulovaný právny úkon, a či zastieraný právny úkon je platný a vyvolal následky predpokladané zákonom. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že dohodu o vykonaní práce podľa § 226 Zákonníka práce nemohli žalobca a žalovaná uzavrieť z dôvodu, že to výslovne zakazoval zákon č. 200/1997 Z. z. v § 5 ods. 4, podľa ktorého zamestnanci fondu nesmú byť členmi rady fondu a dozornej rady a na základe neplatnej dohody o vykonaní práce nemohol medzi stranami sporu vzniknúť pracovnoprávny vzťah. Z tohto dôvodu nebolo možné na právny vzťah účastníkov aplikovať ustanovenia Zákonníka práce.

16. K správne záveru, či na strane žalovanej vzniklo bezdôvodné obohatenie podľa § 451 Občianskeho zákonníka bolo potrebné zisťovať, aké práce mali byť na základe Dohody o vykonaní práce vykonávané, či ukladané úlohy spadali do pôsobnosti člena dozornej rady alebo išlo o práce mimo pôsobnosti tejto funkcie ako tvrdí žalovaná. Súd prvej inštancie popísal v rozhodnutí svoje zistenia z dohôd o vykonaní práce z hľadiska ich predmetu, ale tieto dôkazy nevyhodnotil porovnaním kompetencií člena dozornej rady, teda či si žalovaná len plnila čestnú funkciu alebo poskytla žalobcovi odborné služby, ako to sama tvrdí. Pre záver o tom, či za práce vykonané na základe dohôd o vykonaní práce patrí žalovanej akákoľvek odmena, je nevyhnutné skúmať aj výstupy žalovanej o splnených úlohách, ktoré mali byť predkladané písomne aj ústne. Ústne referáty o splnenej úlohe by mohli byť zachytené v zápisnici o zasadnutí rady fondu a dozornej rady. Keďže sa v konaní tvrdí, že rovnaké dohody o vykonaní

práce s totožnými úlohami boli uzatvárané aj s ostatnými členmi rady fondu a dozornej rady, nevyhne sa súd prvej inštancie tomu, aby sa oboznámil s textom dohôd uzavretými s ostatnými členmi dozornej rady, ktorým podľa listinných dôkazov tvoriacich súčasť spisu boli v rovnaký deň vyplácané odmeny v rovnakej výške ako žalovanej. Pre záver, či žalovaná skutočne a riadne vykonala určité práce pre žalobcu, poslúži porovnanie predmetu dohôd o vykonaní práce uzavretých s ostatnými členmi dozornej rady, a tiež nimi predkladanými výsledkami o splnení uloženej úlohy. Pokiaľ odvolací súd hovorí o dohode o vykonaní práce, tak nie z dôvodu, že by zmluvu uzavretú medzi žalobcom a žalovanou v dňoch 11. 03. 2010, 19. 04. 2010, 14. 06. 2010, 20. 10. 2010, 17. 12. 2010

a 20. 04. 2011 považoval za dohody o vykonaní práce podľa § 226 Zákonníka práce, ale len z dôvodu, že takto je označený písomný právny úkon, od ktorého si žalovaná odvodila nároky na vyplatenie odmeny od žalobcu a popiera vznik bezdôvodného obohatenia.

17. Podľa § 391 ods. 3 C.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

18. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní zistí, aká bola skutočná vôľa účastníkov dohody o vykonaní práce, či mienili touto dohodou založiť pracovnoprávny vzťah a v závislosti od výsledku výsluchu posúdi, či dohoda o vykonaní práce nie je simulovaným právnym úkonom, ktorým sa zastiera iný úkon, a či zastretý právny úkon je v súlade so zákonom. Súd prvej inštancie musí vyhodnotiť, či žalovaná svoje tvrdenia o dohodách o vykonaní práce riadne splnila, pretože na tieto svoje skutkové tvrdenia doteraz žiadny dôkaz žalovaná nepredložila.

19. V sporovom konaní nesú procesnú zodpovednosť za výsledok konania (z hľadiska povinnosti tvrdenia dôkaznej povinnosti) procesné strany. Súd iné, ako navrhnuté dôkazy vykoná len za podmienok uvedených v § 185 ods. 2 C.s.p.

19.1. Súd však môže podľa § 150 ods. 2 C.s.p. požiadať strany o ďalšie skutkové tvrdenia za účelom zistenia podstatných a rozhodujúcich skutočností pre rozhodnutie vo veci. Pre posúdenie, či žalovaná vykonala pre žalobcu práce, ktoré jej nevyplývali z funkcie členstva dozornej rady, vyzve súd prvej inštancie žalovanú na doplnenie skutkových tvrdení o druhu a kvalite vykonaných prác z každej dohody o vykonaní práce, z ktorej požaduje žalobca vrátenie odmeny (vydanie bezdôvodného obohatenia) aj s popisom, prečo tá ktorá uložená úloha prekračuje rámec funkčných povinností člena dozornej rady. Doplnené skutkové tvrdenia porovná súd prvej inštancie s právami a povinnosťami člena dozornej rady podľa zákona č. 200/1997 Z. z. a štatútom Študentského pôžičkového fondu. Opätovne posúdi, aký právny vzťah vznikol medzi žalobcom a žalovanou na základe zmlúv označených stranami ako Dohoda o vykonaní práce a opätovne rozhodne o uplatnenom nároku žalobcu. V novom rozhodnutí sa súd prvej inštancie vysporiada aj s tvrdením žalobcu, že plnenie daňovej povinnosti za žalovanú odvedením dane z príjmu predstavuje tiež bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej z dôvodu, že jej vznikla voči štátu povinnosť zaplatiť daň z príjmu z vyplatených odmien a žalobca bol iba platiteľom dane.

20. Podľa § 396 ods. 3 C.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

20.1. Povinnosťou súdu podľa § 262 ods. 1 C.s.p. je rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. V súlade s uvedenými zákonnými ustanoveniami rozhodne súd prvej inštancie o trovách celého konania v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

21. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu

a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).